

Xalq so'zi

O'zbekiston —
kelajagi
buguk
davlat

2025-YIL — ATROF-MUHITNI ASRASH VA "YASHIL" IQTISODIYOT YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2025-yil 13-may, № 96 (8991)

Seshanba

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini
telefoningiz orqali skaner qiling.

NAVOIY VILOYATI:

TARIXIY EVRILISHLAR OSTONASIDA

Navoiy viloyati va shoir nomini olgan shaharni ko'pincha vohaga konchilik sanoatining kirib kelishi bilan bog'lashadi. Biroq o'lkaning qadim tarixi — Uchtutdagi yer osti Chaqmoqtosh koni, Sarmish va Sentobsoydagi qoyatoshga o'yilgan suratlar, Karmana, Nurota va Xatirchidagi osoriatiqalar ushbu voha hududida yashagan ajdodlarimiz o'z turmush tarzi, e'tiqodi, madaniyat va ma'naviyati bilan kishilik jamiyati tamal toshining qo'yilishiga ham munosib hissa qo'shganligidan dalolat beradi.

Ko'z o'ngimizdagi o'zgarishlar

Moziyning bugunga tutgan ko'zgusi

To'g'ri, o'tgan asrning ikkinchi yarmida Qizilqum tabiiy boyliklarining aniqlanishi va o'zlashtirilishi Karmana hamda undan Janub tomonga bir tosh olisda joylashgan temir yo'l bekati oralig'ida mo'jazgina qo'rg'on yaratilishiga zamin bo'ldi. Sal ilgariroq qadim shahardan uch yuz kilometr yiroqda — Shimoliy Qizilqumda hozirgi Uchquduq, keyinroq esa Zarafshon shahri va Zafarobod qo'rg'onlari qad rostlab, asos solinganiga hali ko'p bo'lmagan Navoiy kon-metallurgiya kombinatining shaharsoz korxona sifatidagi mavqeini yanada mustahkamladi. Bugungi kunda mamlakatimizda sanoat mahsulotlari ishlab

chiqarish borasida yetakchi ulushga ega "Navoiyazot", "Qizilqumsement", "Navoiy issiqlik elektr stansiyasi" aksiyadorlik jamiyatlari kabi korxonalarining paydo bo'lish tarixi ham bevosita konchilik ravnaqi bilan bog'liq. Chunki sho'ro hukumatining o'lkani tabiiy qazilma boyliklarini imkon qadar tezroq qazib, olib chiqib ketishdek talonchilik siyosati hududga sanoat kirib kelishini taqozo etardi. Biroq ta'kidlash joizki, hududning konchilik tarixi ayni shu davrda yaratilgan deyish, xato bo'ladi.

SIFATLI TA'LIM QAYG'USI

O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining o'ttiz to'rtinchi yiliga ham tobora yaqinlashmoqdamiz. Bu vaqt tarix uchun qisqa bir davrni tashkil etsa-da, ma'lum bir xulosalar, saboqlar chiqarishga yetarli deb o'ylayman.

Nuqtai nazar

To'g'risi, biz mustaqillikning dastlabki o'n yilini tirikchilik g'amida o'tkazdik. Yetishmovchilik, xavf-xatar, inqirozga uchragan iqtisodiyot, butunlay tanazzulga yuz tutgan aloqalar iskanjasida qolgandik. G'alla mustaqilligi biz uchun hayot-mamot masalasiga aylangandi. Odamlar iqtisodiyotni emas, iqtisodiyot odamlarni boshqargan zamonlarni ko'rdik.

O'sha davrlarda biz yo'l qo'yg'an eng muhim xatolardan biri — ta'lim-tarbiya sohasiga yetarli darajada e'tibor bermaganimiz bo'ldi. Achchiq bo'lsa ham aytaman, buning bachelini hali-haligacha to'lashga to'g'ri kelmoqda.

O'zi shundoq ham yetishmaydigan, ota-onalar farzandlarini joylashtirish uchun yillab navbat kutadigan bolalar bog'chalari tugatildi. Binolari talon-toraj qilindi. Bolalar aqliy jihatdan rivojlanadigan eng muhim davrida uylariga qamaldi. Bobo-buvilar, ota-onalar ishdan qaytguncha ularga intizor bo'lishdi.

Maktablar ayanchli ahvolga kelib qolgandi. Asosan ota-onalardan majburan yig'ib olingan arzimaz pul evaziga nomiga ta'mirlanardi. O'qituvchining bo'y-nig'a esa mustamlaka tuzumdan o'tib kelgan majburiy mehnat bo'yinturug'i osib qo'yilgandi. Buning natijasida O'zbekistonda ta'lim tizimi tanazzulga yuz tutdi. Muallim maktabni tashlab ketishga majbur bo'ldi. Oliy o'quv yurtlariga o'qishga kirishning korruptsiya usullari o'yab topildi. Maktab ta'limi qaysidir ma'noda o'quvchilarga nimadir berayotgan bir holatda kollejlari qurilib, o'quvchilar tahsilni u yerda davom ettirishga majbur qilindi. O'tgan davr shuni ko'rsatdiki, bu borada ham biz xatoga yo'l qo'yg'an ekanmiz. Qisqasi, qaysi tomondan qarasangiz ham ta'lim ayanchli, ojiz ahvolga keltirildi. Bunday

bir vaziyatda ta'lim sifati haqida gapirishning o'zi mantiqsizlik edi.

Xullas, O'zbekistonning yangi rahbari Prezident Shavkat Mirziyoyevga tanazzulga yuz tutgan ta'lim sohasi meros bo'lib qolgandi. O'tgan o'n yil yig'ilib qolgan muammolarni bartaraf etishga sarflandi.

Bu davrda maktabgacha ta'lim sohasi tiklandi. Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyati yo'lga qo'yildi va bu muassasalarga e'tibordan chetda qolayotgan bolalarni to'la qamrab olishga kirishdi. Farzandlarimiz maktabga tayyorlanish bosqichidan bahramand bo'lishdi. Mamlakatda bu borada butun boshli tizim yangidan yaratildi.

O'n bir yillik umumiy ta'lim qaytadan joriy etildi. Yangi maktablar qurildi, mavjudlari kapital ta'mirlandi, moddiy-texnika bazasi yaxshilandi. O'zini oqlamagan kollejlari esa tugatilib, samarasiz urinishlarga barham berildi.

Eng muhimi, maktab va oliy o'quv yurti o'qituvchilarining yelkasidan "majburiy mehnat" degan "tog'" olib tashlandi. Maoshlari ko'tarildi. Shu bilan bir qatorda, oliy ta'lim dargohlariga o'qishga kirishning butunlay shaffof mexanizmi yaratildi, yoshlarni qamrab olish darajasi bir necha barobar oshirildi.

Nazariyda bu natijalarga osonlikcha erishilgani yo'q. Prezident Shavkat Mirziyoyevning qat'iy siyosiy irodasi bilan juda katta yutuqlar qo'lga kiritildi. Va bu jarayon davom etmoqda. Buning uchun ulkan mablag' sarflanyapti. Mehnat va zahmatlarni esa aytmasa ham bo'ladi.

Bir qarasak, ta'lim islohiga daxldor muammolar yechilganday tuyuladi. Biroq bugun millat, mamlakat, Prezident nimaga ehtiyoj sezmoqda? Ta'lim sohasida tub burilish yasash uchun qaysi masalalarga e'tibor qaratish joiz? Nima qilsak, jahon ta'lim standartlariga moslashamiz? Bugun bizni nima tashvishga solishi kerak?

Oliy Majlis Qonunchilik palatasida

SOLIQ STAVKALARINING OSHIRUVCHI KOEFFITSIYENTLARI TADBIRKORLARGA QANDAY TA'SIR KO'RSATMOQDA?

Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Byudjet va iqtisodiy masalalar qo'mitasi Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida shu yil 18-aprel kuni ishlab chiqarish, eksport, tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish, savdo va sanoat siyosati samaradorligini oshirishga bag'ishlab o'tkazilgan yig'ilishda belgilab berilgan vazifalar ijrosini ta'minlashga oid nazorat-tahlil ishlarini olib bormoqda.

Kuni kecha bo'lib o'tgan qo'mita yig'ilishida yer solig'i hamda yer uchastkalarini ijaraga berishdagi to'lov miqdorlariga soliq stavkalarining oshiruvchi ko'effitsiyentlari tadbirkorlarga qanday ta'sir ko'rsatayotgani iqtisodiyot va moliya vazirligi, Soliq qo'mitasi hamda ekspertlar ishtirokida batafsil muhokama qilindi.

Keyingi yillarda barcha sohada bo'lgani kabi mahalliy vakillik organlari faoliyatida ham tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan choralar belgilanmoqda. Hozirgi vaqtda xalq deputatlari mahalliy Kengashlarining joylardagi dolzarb masalalarni bartaraf etish, hududlar hayoti bilan bog'liq muhim qarorlar qabul qilishdagi roli sezilarli darajada oshdi. Xususan, 2025-yil 1-yanvardan boshlab "2025-yil o'tgan O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonunga muvofiq, soliq solish

maqsadida qo'llaniladigan ko'chmas mulk ijara qiymatining 1 metr kvadrat uchun o'rnatilgan minimal miqdorlariga nisbatan tumanlar va shaharlar kesimida, ularning iqtisodiy rivojlanishi darajasiga qarab 2,0 gacha oshiruvchi ko'effitsiyentni joriy etishga haqli ekanligi belgilab berildi.

O'zbekiston Respublikasida yer resurslaridan oqilona foydalanish va hududiy iqtisodiy tengsizliklarni yumshatish maqsadida yer solig'i vakillik organlari faoliyatida ham tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan choralar belgilanmoqda. Hozirgi vaqtda xalq deputatlari mahalliy Kengashlarining joylardagi dolzarb masalalarni bartaraf etish, hududlar hayoti bilan bog'liq muhim qarorlar qabul qilishdagi roli sezilarli darajada oshdi. Xususan, 2025-yil 1-yanvardan boshlab "2025-yil o'tgan O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonunga muvofiq, soliq solish

maqsadida qo'llaniladigan ko'chmas mulk ijara qiymatining 1 metr kvadrat uchun o'rnatilgan minimal miqdorlariga nisbatan tumanlar va shaharlar kesimida, ularning iqtisodiy rivojlanishi darajasiga qarab 2,0 gacha oshiruvchi ko'effitsiyentni joriy etishga haqli ekanligi belgilab berildi.

O'zbekiston Respublikasida yer resurslaridan oqilona foydalanish va hududiy iqtisodiy tengsizliklarni yumshatish maqsadida yer solig'i vakillik organlari faoliyatida ham tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan choralar belgilanmoqda. Hozirgi vaqtda xalq deputatlari mahalliy Kengashlarining joylardagi dolzarb masalalarni bartaraf etish, hududlar hayoti bilan bog'liq muhim qarorlar qabul qilishdagi roli sezilarli darajada oshdi. Xususan, 2025-yil 1-yanvardan boshlab "2025-yil o'tgan O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonunga muvofiq, soliq solish

maqsadida qo'llaniladigan ko'chmas mulk ijara qiymatining 1 metr kvadrat uchun o'rnatilgan minimal miqdorlariga nisbatan tumanlar va shaharlar kesimida, ularning iqtisodiy rivojlanishi darajasiga qarab 2,0 gacha oshiruvchi ko'effitsiyentni joriy etishga haqli ekanligi belgilab berildi.

O'zbekiston Respublikasida yer resurslaridan oqilona foydalanish va hududiy iqtisodiy tengsizliklarni yumshatish maqsadida yer solig'i vakillik organlari faoliyatida ham tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan choralar belgilanmoqda. Hozirgi vaqtda xalq deputatlari mahalliy Kengashlarining joylardagi dolzarb masalalarni bartaraf etish, hududlar hayoti bilan bog'liq muhim qarorlar qabul qilishdagi roli sezilarli darajada oshdi. Xususan, 2025-yil 1-yanvardan boshlab "2025-yil o'tgan O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonunga muvofiq, soliq solish

maqsadida qo'llaniladigan ko'chmas mulk ijara qiymatining 1 metr kvadrat uchun o'rnatilgan minimal miqdorlariga nisbatan tumanlar va shaharlar kesimida, ularning iqtisodiy rivojlanishi darajasiga qarab 2,0 gacha oshiruvchi ko'effitsiyentni joriy etishga haqli ekanligi belgilab berildi.

qo'llanilgan. Xususan, Surxondaryo viloyatining Qiziriq va Oltinsoy tumanlari bir xil toifa (5-toifa) dagi tumanlar bo'lsa-da, ikki xil oshiruvchi ko'effitsiyent qo'llanilgan. Ayrim hollarda esa buning mutlaqo aks, iqtisodiy salohiyati bir-biridan tubdan farq qiladigan tuman (shahar)larda esa bir xil oshiruvchi ko'effitsiyentlar belgilanmoqda. Misol uchun, Buxoro viloyatidagi Shofirkon va Peshku tumanlari iqtisodiy salohiyati Buxoro shahri bilan solishtirilganda jiddiy farq qilsa-da, mol-mulk solig'i bo'yicha bir xil oshiruvchi ko'effitsiyent qo'llanilgan. Bu esa, o'z navbatida, turli xil imkoniyat va sharoitlarga ega bo'lgan tadbirkorlik subyektlariga turlicha ta'sir ko'rsatmoqda.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

Yig'ilishda deputatlar soliq stavkalariga oshiruvchi ko'effitsiyentlarning belgilanishida aniq mezon va mexanizmlarning yo'qligiga e'tibor qaratdi. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarida ushbu masalaga oqilona yondashuvning ta'minlanmasligi hamda tegishli doimiy komissiyalar tomonidan yetarlicha tahlillar olib borilmayotgani tanqidiy baholandi.

MINTAQAVIY VA GLOBAL MASALALAR YUZASIDAN FIKR ALMASHILDI

Oliy Majlis Senati Raisi Tanzila Norboyeva Yevropa Ittifoqining Markaziy Osiyo bo'yicha maxsus vakili Eduards Stiprays bilan uchrashdi.

Muloqot

Unda O'zbekiston va Yevropa parlamenti o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni yangi bosqichga olib chiqish, dolzarb mintaqaviy hamda global masalalar yuzasidan fikr almashish, tajriba va axborotlar bilan o'zaro bo'lishishni davom ettirish masalalari muhokama qilindi.

Muloqot chog'ida Samarqand shahrida o'tkazilgan "Markaziy Osiyo — Yevropa Ittifoqi" birinchi sammiti ikki mintaq o'rtasidagi o'zaro ishonch va barqaror muloqotni mustahkamlashda muhim poydevor bo'lgani alohida qayd etildi.

Shuningdek, Toshkent shahrida aprel oyida muvaffaqiyatli o'tkazilgan Parlamentlararo Ittifoqning 150-yubiley assambleyasida ko'hna qit'a davlatlari parlamenti vakillarining faol ishtiroki, assambleya doirasida qabul qilingan hujjatlarining Yevropa Ittifoqi tomonidan qo'llab-quvvatlangani yuqori baholandi.

Tomonlar siyosiy muloqotni izchil davom ettirish, qonunchilik jarayonida ilg'or yondashuvlar almashinuvi va parlamentlararo aloqalarni mustahkamlash borasidagi sa'y-harakatlarini faollashtirishga tayyor ekanini bildirdi.

"Xalq so'zi".

PARLAMENTLARARO HAMKORLIK YANADA KENGAYADI

Kecha Samarqand shahrida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi va Qirg'iz Respublikasi Jogorku Keneshi o'rtasida hamkorlik bo'yicha parlamentlararo komissiyaning beshinchi majlisi bo'lib o'tdi.

Uchrashuv

Unda O'zbekiston — Qirg'iziston munosabatlarining bugungi holati va ularni rivojlantirish istiqbollari ko'rib chiqildi. O'zaro hamkorlikning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida parlamentlararo muloqotlarni mustahkamlashga alohida e'tibor qaratildi.

Savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, investitsiyalarni jalb qilish va ikki mamlakat o'rtasidagi madaniy-gumanitar almashinuvi faollashtirish uchun parlament diplomatiyasidan samarali foydalanish mexanizmlari alohida muhokama etildi.

SAYYOHLIK ALOQALARINI MUSTAHKAMLASH YO'LIDA

12-may kuni Samarqand shahrida O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi va Qirg'iz Respublikasi Jogorku Keneshi o'rtasida hamkorlik bo'yicha parlamentlararo komissiyaning beshinchi majlisi doirasida O'zbekiston — Qirg'iziston turizm forumi bo'lib o'tdi.

Forum

Uning asosiy maqsadi O'zbekiston va Qirg'iziston o'rtasida sayyohlik almashinuvi kengaytirish, shuningdek, ushbu sohadagi ikki tomonlama hamkorlikni mustahkamlashdir.

Tadbirda keyingi yillarda ikki mamlakat o'rtasidagi do'stlik va yaxshi qo'shnichilik munosabatlari mustahkamlanib borayotgani yangi sayyohlik yo'nalishlarini yo'lga qo'yish va madaniy muloqotni faollashtirish uchun qulay sharoit yaratayotgani ta'kidlandi.

Forum doirasida hududlarning turizm salohiyati, infratuzilmasi, taklif etilayotgan xizmatlar sifati,

sayyohlarni qabul qilish uchun yaratilgan sharoitlar haqida taqdimotlar o'tkazildi. Unda istiqbolli qo'shma loyihalar, turistik mahsulotni ilgari surish dasturlari va turizm sohasiga investitsiyalarni jalb qilish masalalariga alohida e'tibor qaratildi.

Ishtirokchilar turizm sohasida sheriklikni yanada mustahkamlash nafaqat iqtisodiy o'sish va aholi bandligini oshirishga, balki ikki xalqni yaqinlashtirishga, O'zbekiston va Qirg'iziston o'rtasidagi o'zaro anglashuv, ishonch va madaniy aloqalarni mustahkamlashga xizmat qilishiga ishonch bildirdi.

"Xalq so'zi".

TIBBIYOT:

INNOVATSION YONDASHUV VA INTEGRATSIYA

Inson qadri — bu, avvalo, xalq manfaatlariga xizmat qiluvchi barqaror iqtisodiyot, sifatli ta'lim, samarali ijtimoiy himoya va zamonaviy tibbiyot tizimini shakllantirish orqali amalga oshiriladi. Shu ma'noda ushbu muhim yo'nalishlarni takomillashtirish yo'lidagi ishlar ustuvorlik kasb etgan. Jumladan, tibbiyot sohasi ham.

Munosabat

Shu yilning 7-may kuni davlatimiz rahbari raisligida bo'lib o'tgan videoselektor yig'ilishida sog'liqni saqlash tizimidagi qator muammolar hamda ustuvor vazifalar atroflicha muhokama qilindi.

Aytish joizki, hozirgi global taraqqiyot sharoitida tibbiyot tizimi nafaqat kasalliklarni davolash, balki

inson hayoti sifatini ta'minlash, mehnat resurslari barqarorligini saqlash, aholi farovonligini mustahkamlashda hal etuvchi omilga aylanmoqda. Shu bois yig'ilishda tibbiyotning birlamchi bo'g'ini va ixtisoslashtirilgan muassasalarda tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, dori vositalarini ilmiy asosda oqilona iste'mol qilish, shuningdek, tibbiy ta'lim tizimini tubdan isloh etish zarurligi alohida ta'kidlandi.

So'nggi yetti yil mobaynida sog'liqni

saqlash tizimiga ajratilayotgan davlat mablag'lari 6 barobarga oshgan. Bu orqali mamlakatimiz hududlarida tibbiyot infratuzilmasi bosqichma-bosqich modernizatsiya qilindi. Ilgari faqat markaziy shifoxonalarda amalga oshirilgan yuksak texnologiyali 400 dan ortiq jarrohlik amaliyotlari endilikda viloyat va tuman miqyosida ham qo'llanilayotgani davlat darajasidagi siyosiy iroda va institutsional salohiyatni namoyon etmoqda.

SIFATLI TA'LIM QAYG'USI

Bugun O'zbekiston aynan sifatli ta'limga muhtoj.

Millatning qayg'usi ham faqat va faqat sifatli ta'lim bo'lishi kerak. Sifatli ta'lim berish, eng avvalo, barcha darajadagi o'qituvchilarning bosh vazifasiga aylanishi zarur. Farzandining chuqur bilim olishi borasida ota-onaning ham, jamoatchilikning ham mas'uliyati oshirilishi kerak. Aslida sifatli ta'limgan eng manfaatdor insonlar ota-onalardir. Bu manfaat ko'lami yanada kengayib, davlat va jamiyatni ham qamrab oladi.

Bugun biz anglamayotgan haqiqatlar ertaga bizdan shafqatsizlaracha "qasd olishi" mumkin. Shu bois son ortidan quvishni to'xtatib, tezroq sifatga qaytishimiz kerak. Sifat maktabgacha ta'lim tizimidan boshlanib, maktabda rivojlanishi, oliy o'quv yurtida mustahkamlanishi shart. Ta'lim sifati atrofida o'qituvchi ham, ota-ona ham, jamiyat ham birlashishi, bir yoqadan bosh chiqarishi darkor.

Baxt-saodatga faqat va faqat farzandlarga sifatli ta'lim, bilim berish orqali erishiladi. Boshqa yo'l bilan hech qanday ijobiy natijaga erishib bo'lmaydi. Sifatli ta'limgina millatni yuksaltiradi, mamlakatni taraqqiy ettiradi. Bu jarayonlar tabiiy yuz beradi – inqilobiy emas, evolyutsion rivojlanish sodir bo'ladi.

Mamlakatimiz milliy mustaqilligini ta'minlaydigan, barqaror saqlaydigan yagona omil bu – sifatli ta'lim!

Yangi dunyoda mustaqillikka sifatli va zamonaviy ta'lim orqali erishish, ilm-fanni rivojlantirish orqali uni saqlab qolish va yuksaltirish qonuniyati hukm surmoqda. Hayot sifati oshirishni istagan xalq buni yaxshi anglab yetishi kerak. Rivojlangan mamlakatlar o'zidan o'zi bugungi hayot darajasiga kelib qolmagan. Buning zamirida, avvalo, sifatli ta'lim yotibdi. Islohot aslida aynan shundan boshlanishi kerak. Aks holda muqarrar mag'lubiyatga yuz tutadi.

Dunyo xaritasidagi mamlakatlarni bir ko'z oldingizga keltiring. Qaysi zaminda ta'lim sifatiga bosh masala sifatida qaralgan, ilm-fan yuksalgan bo'lsa o'sha mamlakat taraqqiy etgan bo'lib chiqadi. Bugungi Yevropa mamlakatlari ham ayni shu yo'ldan

borgani kunday ravshan. Busiz hech narsaga erishib bo'lmaydi.

Muammolar, qiyinchiliklar, qashshoqlik, qaramlik, qullik faqat bir vosita – ilm-fan va sifatli ta'lim orqali bartaraf etiladi.

1945-yil 6, 9-avgust kunlari Yaponiyaning Xirosima va Nagasaki shaharlariga AQSH tomonidan atom bombasi tashlanadi. Bu haqda o'sha paytdagi AQSH Prezidenti Garri Trumen shunday degan edi: "Biz insoniyat tarixida juda ham dahshatli qurol yaratdik. Bu quroldan faqat bir davlat – Yaponiyaga qarshi foydalanamiz. Bunda harbiy obyektlar, askarlar va dengiz kuchlari nishonga olinadi. Mayli,

“Millatning qayg'usi ham faqat va faqat sifatli ta'lim bo'lishi kerak. Sifatli ta'lim berish, eng avvalo, barcha darajadagi o'qituvchilarning bosh vazifasiga aylanishi zarur. Farzandining chuqur bilim olishi borasida ota-onaning ham, jamoatchilikning ham mas'uliyati oshirilishi kerak. Aslida sifatli ta'limgan eng manfaatdor insonlar ota-onalardir. Bu manfaat ko'lami yanada kengayib, davlat va jamiyatni ham qamrab oladi.

yaponlar yovvoyi, qattiqqo'l va rahmsiz millat bo'lsa ham, biz xalq manfaati yo'lida na yangi, na eski poytaxtga bu bombani tashlay olmaymiz...”

1945-yil 2-sentyabrda Tokio qo'tig'ida Yaponiyaning so'zsiz taslim bo'lgani haqidagi hujjat imzolandi. Yaponiyaga nisbatan xalqaro hamjamiyat juda katta cheklolvar kiritdi.

Bunday tanazzulli kunlarni yaponlar qanday yengib o'tdi? Qanday qilib yaponlar dunyoning eng rivojlangan davlatlari safiga qo'shildi? Qanday qilib Yaponiya hech qanday tabiiy boyliklarsiz dunyoning eng yuksak iqtisodiyotiga ega bo'ldi? Bu savollarga birgina javob bor: sifatli ta'lim Yaponiyani tanazzul botqog'idan olib chiqdi.

Nega Yaponiyaning o'tgan asr o'rtalaridagi ahvoriga to'xtalim? Buning boisi najot sifatli ta'limga ekanligiga e'tiboringizni qaratishdir. Sifatli ta'lim va ilm-fan dunyoni, kuch-qudratni, jaholatni tiz cho'k'tira olganiga barchamiz guvohmiz. Bugun butun dunyoni hayratga solayotgan Xitoy mo'jizasi, Singapur salohiyati, Malayziya ma'rifati zamirida ham, eng avvalo, sifatli ta'lim turibdi.

“Sifatli ta'lim” iborasini bejiz takror va takror ishlatayotganim yo'q. **Ijtimoiy-iqtisodiy talabdan past, samarasiz ta'lim, ayniqsa, u solishtirma miqdori jihatidan sifatli ta'lim ulushiga nisbatan ustunlik qilganda, teskari samara berib, jamiyatning barqaror rivojlanish**

vektoriga salbiy ta'sir ko'rsatadi va tuzatish qiyin bo'lgan vaziyatga olib keladi.

Bugun dunyo o'ta raqobatli makonga aylandi. Faqat juda sifatli tovarlar va xizmatlar tan olinmoqda. Bunga esa sifatli ta'lim tufayligina erishish mumkin. Shu jihatdan, uni mubolag'asiz, lokomotivga qiyoslasa bo'ladi.

Sifatli ta'limning boshida millat oydinlari, ziyolilar turishi kerak.

Agar o'qituvchi vatanparvar, millatparvar bo'lsa, eng avvalo, o'quvchiga yaxshi ta'lim beradi. O'z navbatida, o'quvchi ham soxta bahoning, diplomning orqasidan

quvmaydi.

Inkor etib bo'lmaydi – ko'pchilik, kerak bo'lsa, jamiyat sifatli ta'limning temir qonuniyatlariga tayyor emas. Bardosh berolmaydi. Chunki sifatli ta'limga yolg'on bo'lmaydi. O'qituvchi sifatli dars o'tadi va o'quvchidan ham qattiq talab qiladi. O'qituvchi va o'quvchi munosabatlariga chetdan hech kim aralashmaydi.

Ota-ona ham ta'lim muassasasini, muallimni ayblash pozitsiyasidan chekinishi, voz kechishi, buning o'rniqa bolasining yaxshi ta'lim olishi uchun kurashishi, mutasaddilardan talab qilishi muhim ahamiyatga ega. O'shanda biz bosqichma-bosqich sifatli ta'limga o'ta olamiz. Aks holda sifatsiz ta'limning aynanchi oqibatlarini ichida yashashga majburiy.

Xo'sh, sifatsiz ta'lim nima degani? Avvalo, u bilim bermaydigan maktab, mutaxassis tayyorlamaydigan oliy o'quv yurti, savodsiz o'qituvchi, nolyoq domla degani. Bunday muallim ko'lida saboq olgan o'quvchilarning umri behuda o'tadi. Ular jamiyatning bilimsiz qatlamiga aylanadi. Sifatsiz ta'lim, bu – bilimsiz shifokor degani. Uning qo'lga tushgan odam o'lib qutuladi. Bu – fikrlash qobiliyati yo'q, chalasavod

Modomiki shunday ekan, millat o'z kelajagini intellektual salohiyatning asosi bo'lgan sifatli ta'limga ko'rishi, u bo'lmas ekan, yorug'lik, ro'shnolik yo'qligini anglashi kerak. Binobarin, sifatli ta'lim berish ham, sifatli ta'lim olish ham aslida haqiqiy vatanparvarlik namunasidir.

Rustam XOLMURODOV, Samarqand davlat universiteti rektori, O'zbekiston Respublikasi fan arbobi, Oliy Majlis Senati a'zosi.

QONUNLARDA HUDUDLAR XUSUSIYATLARINI AKS ETTIRISHNING MUHIM OMILI

Oliy Majlis Senati tomonidan mahalliy Kengashlar doimiy komissiyalari a'zolarining salohiyatini oshirish, qonunchilikdagi yangiliklar bilan tanishtirish hamda yuqori palata qo'mitalari bilan hamkorlikni kuchaytirishga qaratilgan navbatdagi amaliy tadbirlar o'tkazilmoqda.

Tadbir

Xususan, 12-13-may kunlari xalq deputatlari viloyat va Toshkent shahar Kengashlari doimiy komissiyalari rahbarlari Senat qo'mitalarida amaliyot o'tashmoqda. Shuningdek, mahalliy Kengashlar kotibiyatlari xodimlari Hududiy vakillik organlari faoliyatini o'rganish markazida malaka oshirish kurslarida ishtirok etadi.

Tadbir ishtirokchilari Senat qo'mitalari va markaz faoliyati bilan yaqindan tanishadi hamda mahalliy vakillik organlari o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish, hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotiga oid dolzarb masalalarni hal qilishda Kengashlarning faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha fikr almashadi.

Kecha mazkur tadbirlar

odam degani. U jamiyatning qaysi bo'g'inida ishlamasin, o'sha bo'g'inni cho'ktiradi.

Sifatsiz ta'lim degani, bu – mamlakatning, millatning istiqboli yo'q degani. Bunday xalq ro'shnolik ko'rmaydi. Sifat yo'q joyda samara ham bo'lmaydi.

Shu bois sifat o'zgarishlari ta'limning barcha bo'g'inida yuz berishi kerak. Hamma mexanizmlar teng ishlashi zarur. Butun ta'lim tizimi sifat uchun barobar javobgar hisoblanishi kerak. Aks holda maktab maktabgacha ta'lim tashkilotini, oliy o'quv yurti esa maktabni ayblab yuraveradi.

Dunyoda mamlakatlar ko'p, xalqlar ko'p. Ularning hammasi ham mustaqil, ozod emas. O'sha mamlakatlar, millatlar tarixiga ko'z tashlasangiz, ular o'z erkin birovlarining qo'lga berib qo'yganiga, to'g'irrog'i, boshqalarning intellektual qudratiga qaram bo'lib qolganiga guvoh bo'lasiz. Chuqurroq e'tibor berilsa, o'sha davrlarda ular ma'rifatdan uzoqlashgan bo'lib chiqadi. Buning oqibatida taraqqiyotdan ortda qolishgan. Loqaydlikka, beparvolikka berilib, yoshlar ta'lim-tarbiyasi arosatda qolgan. Natijada o'z-o'zlarini qullikka mahkum etishgan.

AQShning birinchi Prezidenti Jorj Vashington aytgan: **“Qachonki aholini savodli, hunarli, bir so'z bilan aytganda, ma'rifati qilsakkin, rivojlanishi bo'ladi.”**

Bu so'zlar bugun ham o'ta dolzarb. Zero, XXI asr intellektual boylik asri hisoblanadi. Endilikda intellekt darajasi yuqori bo'lgan millatlar va mamlakatlar hukmron bo'ladi. Bu borada yer osti va yer usti boyliklari hech qanday o'rin tutmaydi. Allaqachon intellekt birinchi darajaga ko'tarilib bo'lgan.

Xomashyolarga boy bo'lgan davlatlarni intellekti yuqori mamlakatlar “yutib” yuborayotganini, tabiiy resurslarga ega yurtlar ularga qaram bo'lib qolayotganini ko'rib turibmiz. Butun dunyoning aqli va bilimi intellekti rivojlangan davlatlarga to'planayotgani ham bor gap. Natijada intellekt jam bo'lgan davlatlar tobora taraqqiy etaveradi. Boshqalar esa ortda qolaveradi. Oqibatda aqliy qaramlik yuzaga keladi. Bu esa har qanday iqtisodiy-siyosiy qaramlikdan yomonroq, dahshatliroqdir.

Siyosiy partiyalar fraksiyalarida

INTELLEKTUAL MULK HIMOYASI KAFOLATLANADI

Siyosiy partiyalarning Oliy Majlis Qonunchilik palatasidagi fraksiyalarining yig'ilishlari bo'lib o'tdi. Ularda quyi palataning navbatdagi majlisi kun tartibiga kiritilishi rejalashtirilayotgan qator qonun loyihalarini atroflicha ko'rib chiqildi.

Tadbirkorlar va ishbiarmonlar harakati – O'zbekiston Liberal-demokratik partiyasi fraksiyasi yig'ilishida “O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksiga o'zgartirishlar va qo'shimcha kiritish to'g'risida”gi qonun loyihasi muhokama markazida bo'ldi.

Keyingi yillarda yurtimizda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirishni yengillashtirish va rag'batlantirish maqsadida sohaga oid qator tartib-taomillar tanqidi jihatdan qayta ko'rib chiqilib, eskirgan, zamon talablariga javob bermaydigan byurokratik g'ovlar va to'siqlar bekor qilindi.

Ko'rilgan choralar natijasida mamlakatda ishbiarmonlik muhiti yaxшилandi, tadbirkorlik subyektlari va xususiy investorlar uchun keng imkoniyatlar yaratildi. Shu bilan birga, qonunchilikni xalqaro normalar, jumladan, Jahon savdo tashkilotining Tariflar va savdo bo'yicha Bosh bitimi qoidalariga uyg'unlashtirish orqali tashqi savdoni yanada liberallashtirish zarurati mavjud.

Mazkur qonun loyihasi bilan savdo-iqtisodiy munosabatlarda eng ko'p qulaylik berish nazarda tutilmagan mamlakatlarda (hozirda 77 davlat eng ko'p qulaylik rejimiga ega) ishlab chiqarilgan yoxud ishlab chiqarilgan mamlakati aniqlanmagan tovarlarga nisbatan amaldagi import bojlari stavkalarini 2 karra oshirib qo'llash amaliyotini bekor qilish nazarda tutilmoqda.

Deputatlarning fikricha, qonun loyihasi milliy qonunchilikning xalqaro standartlarga muvofiqlashtirilishini ta'minlash, shu jumladan, iqtisodiyotda teng raqobat uchun shart-sharoitlar yaratish va chet el investitsiyalarini keng jalb etishga qaratilgan.

Fraksiya a'zolari qonun loyihasining bugungi kundagi zarurati va ahamiyati, uni ikkinchi o'qishga tayyorlash chog'ida deputatlar takliflari asosida mamlakatga yetkazilganini e'tiborga olib, uni qo'llab-quvvatladi.

O'zbekiston “Milliy tiklanish” demokratik partiyasi fraksiyasi yig'ilishida “O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga intellektual mulk qonunlarida hududlar xususiyatlarini aks ettirishda muhim rol o'ynaydi.

“Xalq so'zi”.

uchun javobgarlikni kuchaytirishni nazarda tutuvchi o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilmoqda.

Fraksiya a'zolari mazkur hujjat jamiyatda intellektual mulkka bo'lgan huquqlarga nisbatan hurmat hissini shakllantirish va intellektual mulk egalarning qonuniy manfaatlari muhofazasiga xizmat qilishini ta'kidlashdi.

O'zbekiston “Adolat” sotsial-demokratik partiyasi fraksiyasi yig'ilishida intellektual mulk himoyasini kuchaytirishga qaratilgan qonun loyihasining muhokamasi juda qizg'in kechdi.

Ushbu qonun loyihasi bilan Jinoyat, Jinoyat-protsessual, Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi hamda Fuqarolik kodekslariga intellektual mulk obyektlariga bo'lgan huquqlarni buzganlik uchun javobgarlikni kuchaytirishni nazarda tutuvchi o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilmoqda.

Fraksiya a'zosi Behzod To'xtamurodovning aytishicha, qonun loyihasini ikkinchi o'qishga tayyorlash jarayonida mas'ul

qo'mita tomonidan bir qator ishlar amalga oshirilgan. Xususan, deputatlar tomonidan bildirilgan fikr-mulohazalar, taklif va tavsiyalar chuqur tahlil qilinib, ularning asosli deb topilganlari hujjat matnida o'z ifodasini topgan.

Mazkur hujjat jamiyatda intellektual mulkka bo'lgan huquqlarga nisbatan hurmat hissini shakllantirish va intellektual mulk egalarning qonuniy manfaatlarini himoyalash, shuningdek, O'zbekistonda Jahon savdo tashkilotiga qo'shilishi jarayonlarida milliy qonunchilikni Intellectual mulk huquqlarining savdo aspektlari to'g'risidagi bitim talablariga uyg'unlashtirishga xizmat qiladi.

Muhokamadan so'ng qonun loyihasi deputatlar tomonidan qo'llab-quvvatlandi.

O'zbekiston Xalq demokratik partiyasi fraksiyasi yig'ilishida bir guruh deputatlar tomonidan qonunchilik tashabbusi huquqi asosida ishlab chiqilgan “O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga kafolatlangan huquqlarini kengaytirishga qaratilgan o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida”gi qonun loyihasi ko'rib chiqildi.

“Xalq so'zi”.

PARLAMENTLARARO HAMKORLIK YANADA KENGAYADI

Komissiya hamraisi, Oliy Majlis Senati Raisining birinchi o'rinbosari S. Safoyevning ta'kidlashicha, so'nggi yillarda ikki mamlakat rahbarlarining sa'y-harakatlari tufayli o'zaro siyosiy ishonchning mustahkam poydevori yaratildi. Bunday sharoitda O'zbekiston va Qirg'iziston parlamentlari davlatlararo munosabatlarni mustahkamlashda muhim o'rin tutadi va ularning faoliyati barcha darajadagi hamkorlikning strategik yo'nalishini amalga oshirishga ko'maklashishga qaratilgan.

Shu nuqtayi nazardan, parlament diplomatiyasi to'g'ridan-to'g'ri muloqot va qonun ijodkorligi yo'nalishida tajriba almashish uchun keng imkoniyatlar ochib berayotgani qayd etildi.

Majlisda qonunchilik sohasidagi hamkorlikni mustahkamlash, yoshlar, ijtimoiy va madaniy dasturlarni rivojlantirish masalalari muhokama qilindi. Shuningdek, ta'lim, umumiy tarixiy-madaniy

merosni asrab-avaylash va insonparvarlik yo'nalishidagi ishlarni yanada jonalantirishga alohida e'tibor qaratildi. Ikki mamlakatning sayyohlik salohiyatini oshirish, shu jumladan, transchegaraviy yo'nalishlarni rivojlantirish, sayyohlar uchun tartiblarni soddalashtirish va turizm infratuzilmasiga sarmoya kiritishni rag'batlantirishda parlamentlarning qo'llab-quvvatlashi muhimligi ta'kidlandi.

Uchrashuvda tomonlar o'zaro hamkorlikni chuqurlashtirishga intilishlarini tasdiqladi va parlamentlararo muloqotlar bundan keyin ham yaxshi qo'shniçilik munosabatlarni mustahkamlash hamda O'zbekiston va Qirg'iziston xalqlarining manfaatlarini himoya qilishda muhim rol o'ynashiga ishonch bildirildi.

Majlisdan so'ng O'zbekiston va Qirg'iziston parlament delegatsiyalari rahbarlari Samarqand shahridagi Kongress markazning Faxriy mehmonlar xiyobonida birgalikda daraxt ekdi.

va iqtisodiy islohotlar masalalari bo'yicha doimiy komissiya a'zolari, shuningdek, iqtisodiyot va moliya, Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirliklari, Soliq qo'mitasi, Kadastr agentligining hududiy boshqarmalari, Savdo-sanoat palatasi hamda boshqa tashkilot va idoralarning vakillari ishtirokida reja-jadval asosida o'quv seminarlarni tashkil etishga kelishib olindi.

Seminarlarda, asosan, qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar uchun soliq stavkalarining belgilanishiga oid masalalar,

xususan, soliq stavkalari koeffitsiyentlarini hududlar o'rtasidagi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasidagi farqlanishlarni inobatga olib belgilash, sarmoya jalb etilmagan yoki infratuzilmasi rivojlanmagan hududlarda tadbirkorlikni rag'batlantirish, yer resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlashda rag'batlantirish soliq mexanizmlarini qo'llash kabilar muhokama qilinishi ko'zda tutilmoqda. Shuningdek, yangilanayotgan kadastr baholarini qo'llash hamda sohaga oid

raqamlashtirish jarayonlariga taalluqli masalalar ham muhokama etiladi.

Yig'ilish yakunida qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar uchun soliq stavkalari va oshiruvchi koeffitsiyentlarning oqilona belgilanishi nafoqat yer resurslaridan samarali foydalanish, balki tadbirkorlar faolligini oshirish orqali mahalliy byudjetlarga tushumlarni ko'paytirishda muhim omil hisoblanadi. Bu borada qonunchilikni takomillashtirishga qaratilgan takliflar ishlab chiqishga kelishib olindi.

“Xalq so'zi”.

NAVOIY VILOYATI:

TARIXIY EVRILISHLAR OSTONASIDA

– Navbahor tumanidagi Sarmish darasi hamda unga tutash Uchtut qishlog'i ajdodlarimiz tomonidan bundan besh-olti ming yil muqaddam makon tutilib, bugunga qadar saqlanib qolgan chaqmoqtosh konining shaxta xarobalari hudud konchilik tarixining ibtidosidan dalolat beradi, – deydi o'lkashunos olim Ramazon Egamov. – Ushbu konda ajdodlarimiz yer yuzasida qurib, mo't bo'lib qoladigan chaqmoqtoshga yer ostida ishlav berib, mehnat va ov qurollarini yasashgan. Bu joy ibtidoiy davrda tosh kon xomashyosi olingan noyob manzil bo'lib, u Markaziy Osiyoda yagona hisoblanadi. Shuningdek, qadimgi konchilik tarixi bo'yicha tadqiqotlar Karmana G'arbiy so'g'd iqtisodiyotida muhim ahamiyatga ega bo'lganligini ko'rsatadi. Masalan, Qarnabda miloddan avvalgi ikki minginchi yillikning birinchi yarmida qalay, miloddan avvalgi III asrda Nurota tog'laridan oltin, kumush, mis, qo'rg'oshin kabi metallar qazib olinib, Buxoroda kumush tangalar zarb qilingan.

Konchilik – xalqimizning mehnat tarixi

“Tarix yozilmaydi, kechiladi”, deyishadi. Xalqimiz o'zining ming-ming yillik kechmishida insoniyat tamadduniga ulkan hissa qo'shgani, har ikki Renessans Yevropada Uyg'onish davriga turtki berganligi bugun kunday ravshan. Ayniqsa, konchilik va ma'danishunoslikdagi noyob tadqiqot – ulug' alloma Abu Rayhon Beruniyning “Mineralogiya” asari yaratilishi G'arbiy g'aflat uyqusidan uyg'otibgina qolmay, bir qator mamlakatlarda yer osti boyliklarini o'zlashtirish, konchilik sanoatini rivojlantirishda muhim o'rin tutgan. Qisqacha aytganda, ajdodlarimiz yer osti va usti qazilma boyliklarini qidirish, qazib olish, ishlav berish va foydalanishning nazariy qo'llanmalarini yaratibgina qolmay, amaliyotiga ham tatbiq etishgan.

Shu xususda so'z borarkan, ilmiy konferensiyalardan birida “NKMK” AJ bosh direktori Quvondiq Sanaqulov har bir xalqning tarixi faqat urushlarga emas, uning mehnat va yaratuvchanlik tarixi bilan bevosita bog'liqligiga e'tibor qaratgan edi.

– Yaqinda Lotin Amerikasining ikki yirik mamlakatida xizmat safarida bo'ldim, – degan edi o'shanda Q. Sanaqulov. – Tabiiyki, ushbu mamlakatlarning konchilik sanoati tarixi bilan ham qiziqdiki. Bizga taqdim etilgan ma'lumotlar besh yuz yillik o'tmish bilan chegaralanganini ko'rib hayron qoldik. Vaholanki, arxeologik topilmalar hindular ham bu sohada boy tarixiy tajribaga ega bo'lishganidan guvohlik beradi.

Qissadan hissa shuki, bizning konchilik sohasidagi ming yillik tajribamiz ham mustaqillikka qadar hindularniki kabi tarixning sarg'aygan varaqlari orasiga yashirilgan edi. Birgina misol: Beruniy bobomizning “Mineralogiya” asari o'n to'rtinchi asrdayoq Yevropa mamlakatlari xalqlari tiliga o'girilgan bo'lsa-da, oradan qancha asrlar o'tib – 2019-yilda uni xalqimiz o'z ona tilida o'qish imkoniga ega bo'ldi.

Bunday misollarni esa ko'plab keltirish mumkin.

Oqqan daryo oqaveradi...

Ma'lumotlarda aytilishicha, Qizilqum bag'rida Mendelev davriy jadvalidagi barcha elementlar jamlangan. Biroq mazkur boy xomashyo resurslaridan yaqin-yaqinlarga qadar faqat oltin va urangina qazib olingan. Oddiy kun, tosh va tuproqdan ham mamlakatimiz iqtisodiyoti uchun muhim mahsulot ishlab chiqarish mumkinligi esa qizilqumliklarning yetti uxlav tushiga ham kirmagan. Xususan, hududning oyna ishlab chiqarishdagi asosiy xomashyo – kvarts qumi, ohaktosh va dolomitga boyligi Zarafshon shahrida istiqbolli loyihalarni amalga oshirishga yo'l ochdi.

– Davlatimiz rahbari viloyatimizga 2018-yilgi tashrifi chog'ida oyna ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish, bunda korxonani zamonaviy uskunalar bilan jihozlash vazifalarini qo'ygan edi, – deydi “Zarafshon oyna” MCHJ ta'sischisi Bahodir Yusupov. – Shu asosda 250 million AQSH dollari

miqdorida mablag' yo'naltirilib, Germaniya, Fransiya va Italiya davlatlaridan eng so'nggi avlod uskunalar keltirildi. Natijada xomashyo qazib olishdan tortib tayyor mahsulot holiga keltirishgacha bo'lgan sikl o'zlashtirilib, “M0”, “M1” rumumdagi oynalar ishlab chiqarilmoqda. Aytish joizki, ushbu rumumdagi mahsulotni hamma zavod ham ishlab chiqara olmaydi. Ular sanoqi va bu safda borligimiz bizga faxr bag'ishlaydi. Mahsulotimiz sifatiga yana bir dalil shuki, quvvat yiliga 12 million metr kvadrat bo'lgani holda Yevropa mamlakatlaridan 18 million metr kvadratga talabgor bor. Lekin biz ichki bozor talabidan kelib chiqib, ishlab chiqargan mahsulotimizning 50 foizini import o'rini bosishga yo'naltirmoqchimiz.

Korxonada shisha ishlab chiqarish jarayoni – eritish, qoliplash, sovitish texnologik liniyalariga o'rnatilgan nazorat hamda boshqaruv tizimi to'liq avtomatlashtirilgan. Shunga qaramasdan uning kon va sexlaridan 700 nafar zarafshonlik o'z ish o'rinlariga ega bo'lishdi.

Iqtisodiyotdagi shu kabi differensial yondashuvlar tufayli viloyatdagi yirik korxonalar bilan kichik biznes subyektlari o'rtasidagi kooperatsiya aloqalari mustahkamlanib, tadbirkorlik subyektlari soni yildan-yilga ortib bormoqda. Natijada kichik biznes subyektlari soni 2017-yildagiga nisbatan 3 barobar oshib, bugungi kunda 27047 tani tashkil etmoqda.

“Yashil” iqtisodiyotga keng yo'l

Bugun mamlakatimizda ishlab chiqarilayotgan sanoat mahsulotlari hajmida navoiyliklar 16,4 foizlik ulushga ega. Sementning 15,3 foizi, kimyo sanoati mahsulotlarining 20 foizi, elektr energiyasining 13,3 foizi aynan Navoiy viloyatidagi yirik sanoat quvvatlaridan xorij va mahalliy iste'molchilarga tarqatiladi.

So'nggi besh yilda “Navoiy konmetallurgiya kombinati”, “Navoiyazot”, “Qizilqumsement”, “Navoiy issiqlik stansiyasi” aksiyadorlik jamiyatlari, “Navoiyuran” DK, “Akfa Extrusions” MCHJ kabi yirik sanoat quvvatlari yoniga “Navpromlittmash”, “Gidro stanko servis”, “Zarafshon oyna”, Karmanada fotoelektr, Tomdida shamol elektr stansiyalari kabi o'nlab yirik korxonalar qo'shilib, o'lis-yaqin hududlarda no'an'anaviy ishlab chiqarish yo'lga qo'yildi. Ularda yiliga umumiy qiymati 124,3 trilion so'mdan ziyod sanoat mahsulotlari tayyorlanmoqda.

Shulardan biri – Tomdi tumanida o'tgan yil oxirida ishga tushirilgan shamol elektr stansiyasining ikkinchi navbati viloyatda “yil qilishi” deya e'tirof etildi. Ushbu stansiya 2023-yilning dekabr oyida ishga tushirilgan dastlabki 100 MVtlik quvvati yordamida o'tgan yili 32 million kVt-soatga yaqin elektr energiyasi ishlab chiqardi. Bu qariyb 156 ming xonadonning bir oylik elektr energiyasi iste'moliga teng demakdir. Samaradorligiga kelsak, 9,4 million kubomet gaz tejallishga erishilib, atmosferaga 13 ming tonna zararli gazlar chiqishining oldi olindi.

Stansiyaning ikkinchi bosqichini bunyod etish ishlari misli ko'rimagan qisqa muddatda amalga oshirildi. Xitoyning “Goldwind” kompaniyasida ishlab chiqarilgan har biri 4,7 MVt quvvat, 97 metr balandlikka ega turbinalar, 77 metrik shamol parraklarini tashib keltirishning o'zi anchagina murakkab jarayonligini inobatga olsak, uning alohida e'tirof etilishida mubolag'a yo'q. Natijada o'tgan yilning 13-dekabrda har birining quvvati 4,7 MVtdan (umumiy quvvati 500 MVt) bo'lgan 111 ta shamol turbinasi o'rista aylanib, mamlakat energiya tarmog'i yana qo'shimcha 400 MVt quvvatni ola boshladi.

– Loyihani to'liq ishga tushirish natijasida 1752 million kVt-soat yoki qariyb 730 ming xonadonning bir yillik iste'moliga teng “yashil” energiya ishlab chiqarilmoqda, – deydi Tomdi tumani hokimining investitsiyalar, sanoat va savdo masalalari bo'yicha o'rinbosari Sardor Eshnazarov. – Bu mamlakatimiz iqtisodiyotiga 531 million kubometr tabiiy gazni tejatga, 736 ming tonna zararli moddalar atmosferaga chiqarilishining oldini olish imkoniyatini taqdim etdi.

Inson kapitaliga sarmoya

Ayonki, taraqqiyot tarixi uning uch omiliga bog'liqligini ko'rsatadi. Ya'ni har qanday mamlakatda ishchi kuchi va tabiiy resurslar rivojlanishning 40 foizga yaqinini ta'minlash, qolgan oltmish foizi bevosita intellektual salohiyatga bog'liq. Shubhasiz, iqtisodiy o'sishdagi barqarorlik aholi farovonligining oshishi va hududlarda ijtimoiy infratuzilma ravnaqiga imkon yaratadi.

Bugun viloyatning qaysi hududiga yo'l olmag, albatta, katta-kichik bunyodkorlik va qurilish jarayonlarining ustidan chiqas. Xususan, so'nggi yillarda hududda 327 ta umumta'lim maktabi, 154 ta maktabgacha ta'lim tashkiloti, 173 ta sog'liqni saqlash obyekti, 27 ta sport kompleksi yangidan

qabul qilinmoqda. Shuningdek, davlatimiz rahbarining 2019-yildagi tashrifi chog'idagi topshiriq'iga asosan Tomdi tumanida chet tillarini bepul o'rgatishga ixtisoslashtirilgan Tomdi til markazining yo'lga qo'yilishi tufayli olis hudud yoshlari xorijiy tillarni bepul o'rganish imkoniga ega bo'ldi.

Prezidentimizning 2024-yil 12-dekabrda “Navoiy viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi qarori bilan hududda mustahkam kadrlar zaxirasini yaratish borasida belgilangan vazifalar ta'lim sohasida muloqot yangi sahifa ochdi. Qarorga ko'ra Navoiy viloyati hokimligi hamda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Strategik islohotlar agentligi bilan birgalikda 2025/2026 o'quv yilidan boshlab Navoiy davlat universitetida viloyatda ehtiyoj

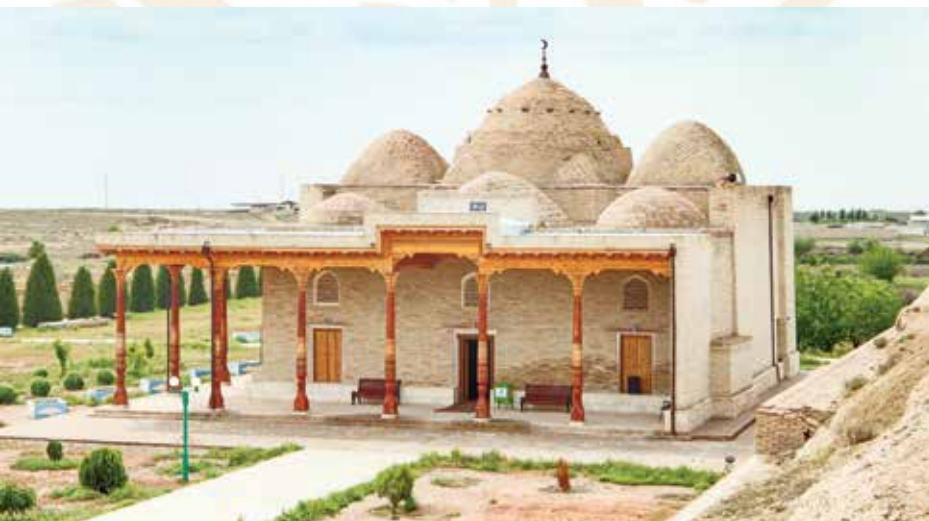
“Bugun mamlakatimizda ishlab chiqarilayotgan sanoat mahsulotlari hajmida navoiyliklar 16,4 foizlik ulushga ega. Sementning 15,3 foizi, kimyo sanoati mahsulotlarining 20 foizi, elektr energiyasining 13,3 foizi aynan Navoiy viloyatidagi yirik sanoat quvvatlaridan xorij va mahalliy iste'molchilarga tarqatiladi.”

qurilib va kapital rekonstruksiyadan chiqarilganligi, 293 ta ko'p qavatli uy-joy qad rostlab, 17 904 ta oila o'z yashash sharoitini yaxshilaganligi fikrimizning yaqqol tasdig'i. Natijada viloyat bo'yicha maktabgacha ta'lim muassasalari soni 11 barobarga ortib, ularning qamrab olish ko'rsatkichi 34 foizdan 85 foizga yetkazildi. Umumiy o'rta ta'limda 2023/2024 o'quv yilida viloyatdagi 365 ta maktabni tugallagan 11 ming 662 yigit-qizning 8 ming 223 nafari (70,6 foiz) oliy ta'lim muassasalariga talabalikka qabul qilindi. Bu respublikadagi eng yuqori ko'rsatkich.

– Ta'lim sohasiga yuksak e'tibor bu yutuqlarning muhim omili hisoblanadi, – deydi viloyat Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'i Ra'no Hayitova, – Xususan, viloyatimizda Qorako'l xalqaro matematika maktab-internati filiali hamda Beruniy nomidagi davlat-xususiy sheriklik maktabining tashkil etilishi, pedagoglar mehnatining munosib rag'batlantirilishi sohada sog'lom raqobat muhitini yaratdi. Bu nafaqat markaz, balki olis hududlarda ham o'z samarasini bermoqda. Chunonchi, Xatirchi tumanining Tamabaxrin mahallasidagi maktab o'zining oliy ta'limga o'quvchilarni tayyorlash tajribasi bilan mashhur bo'lib, bu yerda bitiruvchilarning 90 – 95 foizi oliy ta'lim muassasasiga o'qishga

yuqori bo'lgan iqtisodiyot, biznes va turizm, investitsiyalarni boshqarish, qishloq xo'jaligi, ekologiya va atrof-muhit muhofazasi, logistika kabi yo'nalishlar bo'yicha kadrlar tayyorlash yo'lga qo'yilishini inobatga olib, dars mashg'ulotlariga xorijdan malakali mutaxassislarni jalb etish, Tashqi ishlar vazirligi bilan birgalikda Xitoyning qishloq xo'jaligi sohasidagi yetakchi universitetlari bilan Navoiy davlat universitetida qo'shma ta'lim dasturlarini tashkil qilish belgilangan.

– Shuningdek, qarorda viloyat markazidan olisda joylashgan Zarafshon shahri, Uchquduq va Tomdi tumanlaridagi qariyb 150 ming aholining o'ziga yaqin hududda oliy ta'lim olishi uchun sharoit yaratish, o'qitish va ishlab chiqarish jarayonlarining uzviylikni ta'minlash maqsadida Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universitetining hamda Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Zarafshon fakultetlarini, shuningdek, Navoiy shahrida 10 ta yo'nalishda ta'lim beruvchi zamonaviy Sharq universiteti nodavlat oliy ta'lim tashkilotini ochish bo'yicha takliflarni o'rnatilgan tartibda ko'rib chiqib, tegishli qaror qabul qilish vazifalari belgilangan, – deydi Fanlar akademiyasi Navoiy viloyati bo'limi raisi Abdurazzoq Mirzayev. – Ushbu vazifalar ijrosi konchilik ishlari

ilmiy asosda taraqqiy etishiga, sohada raqamlashtirishning rivojlanishiga kuchli turtki berishi, shubhasiz.

Hayotbaxsh loyihalar – har birimizning hayotimizda

Biz bugun mamlakatimiz sanoatining drayveri – Navoiy viloyati misolida konchilik tarixi hamda uning bugungi energetik infratizimini zamon talabi prizmasidan o'tkazdik. Haqiqatan ham, bugungi globalashuv shiddati ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish, raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish orqali tashqi bozor geografiasini kengaytirishni talab etmoqda. Mamlakatimiz rahbari Navoiy viloyatiga o'tgan yili amalga oshirgan tashrifida bu borada hududning imkoniyatlarini baholab, ulardan foydalanish bugungi kun talabiga javob bermasligini ta'kidladi. Har bir imkoniyatdan samarali foydalanishning ustuvor vazifalarini belgilab berdi. Ular yuqorida aytib o'tilgan Prezident qarorida o'z ifodasini topgan.

– O'ttiz olti banddan iborat ushbu qarorda Navoiy viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishni jadallashtirish, tadbirkorlarga yanada qulay shart-sharoitlar yaratish, investitsiyalarni jalb qilish, har bir tuman va shaharni ixtisoslashtirilganligidan kelib chiqib rivojlantirish, kambag'allikni qisqartirish, aholi bandligini ta'minlash, daromadlarini oshirish va turmush darajasini yanada yaxshilashning ustuvor vazifalari belgilab berilgan, – deydi xalq deputatlari Navoiy viloyati Kengashining Mahalliy byudjet, tadbirkorlikni rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar masalalari bo'yicha doimiy komissiyasi raisi Normurod Isoqov. – Har bir bandedgi vazifalarning ijrosi bo'yicha mas'uliyat, manba va kutilayotgan samaralar aniq ifodasini topgan.

Qarorda hududning boy qadimiy merosi va tabiiy iqlim sharoitidan samarali foydalanilgan holda qo'shimcha qimmat va ish o'rinlari yaratishga alohida e'tibor qaratilgan. Xususan, Turizm qo'mitasi va Navoiy viloyati hokimligi Aydarko'l suv havzasi atrofida 150 gektar hududda “O'zmilliyyabank” AJ bilan birgalikda nufuzli loyiha kompaniyalari ishtirokida master-reja ishlab chiqqan holda 2025-2026-yillarda oyiga 10 ming nafargacha xorijiy va mahalliy sayyohlarga zamonaviy xizmatlar ko'rsatishga ixtisoslashtirilgan mehmonxona, dam olish va ko'ngilochar maskanlar barpo etish loyihalarini amalga oshirish belgilangan.

200 nafar aholi bandligini ta'minlash, Nurota tumanining Sentob va Chuya, Xatirchi tumanining Langan va Angidon qishloqlarini turizm qishloqlari sifatida rivojlantirib, bu yerlarda 2025-yilda 50 ta yangi oilaviy mehmon uyi tashkil etish ko'zda tutilgan. 500 ming nafar mahalliy, 80 ming nafar xorijiy sayyohlarni jalb qilish choralarini ko'rish, Zarafshon shahridagi Marvard ko'li atrofida “Asakabank” ATB bilan birgalikda xorijiy mutaxassislar tomonidan ishlab chiqilgan master-reja asosida dor yo'li, suzish havzasi, savdo va xizmat ko'rsatish shoxobchalari barpo etib, tadbirkorlarga tayyor holatda lotlarga bo'lgan holda lizingga berish va 1000 nafar aholi bandligini ta'minlash vazifalari belgilangan. Bu bilan Qizilqum va tog'oldi hududlariga ham yangi xizmat ko'rsatish sohasining kirib borishiga yo'l ochiladi.

Ayni chog'da turizm yo'nalishida an'anaviy sayyohlik maskanlarining mamlakatimiz turizm yo'nalishlariga

integratsiya qilinishining qarorda o'z aksini topganligi hududda turizm oqimining oshishiga chinakam shiddat beradi. Xususan, Samarqand va Buxoro viloyatlari hokimliklari bilan birga shu yil 1-iyulga qadar Nurota tumanidagi “Chashma” ziyoratgohini Samarqand viloyatidagi Imom Buxoriy yodgorlik majmuasi va Buxoro viloyatidagi “Yetti pir” ziyoratgohlari bilan bog'lagan holda “Turizm halqasi” dasturini ishlab chiqish tadbirlari hamda Muruntov koni atrofida va shamol elektr stansiyalari joylashtirilgan hududda sanoat turizmi yo'nalishidagi loyihalarni ishga tushirish to'g'risidagi takliflarga rozilik berilganligi hududning sayyohlik jozibadorligini oshirib, bu yo'nalishda xorij tajribasi omallashishiga zamin yaratadi.

O'ziga qaytayotgan Navoiy

Mamlakatimiz rahbari o'z tashrifida Navoiy viloyatida 2025-yilni “Alisher Navoiy yili” deb atash, ulug' mutafakkir shoir asarlarida teran ifoda topgan milliy va umuminsoniy g'oyalarining ijrosi hududda ta'minlanishiga erishish, shu yo'lga keng ko'lami tadbirlarni amalga oshirish taklifini ilgari surdi.

Shu munosabat bilan “Buyuk shoir va mutafakkir Mir Alisher Navoiy ijodiy merosini yurtimiz va jahon miqyosida keng targ'ib qilish hamda Navoiy viloyatida “Alisher Navoiy yili”ni yuqori darajada o'tkazish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Prezident qarori qabul qilindi. Unga asosan 8-9-fevral kunlari mutafakkir shoir tavalludining 584-yilligi munosabati bilan “Alisher Navoiy va Sharq Renessansi” an'anaviy IV xalqaro simpoziumi va navoiyxonlik tadbirlari yuqori saviyada o'tkazilib, Hazratning muazzam haykali poyi chet ellik hamda yurtimizning tanilqi navoiyshunos olimlari, yozuvchi va shoirlar, jamoat arboblari tomonidan gullarga burkandi.

Chindan-da, viloyatimizning Navoiy nomi bilan atalishi yuksak sharaf ekanligi bilan birga, ulkan mas'uliyat hamdir. Prezidentlik faoliyatining dastlabki kunlaridayoq hazrat Navoiy ijodi va faoliyatini o'rganishda boshqalarga navoiyliklar o'rnak bo'lishi zarurligini uqtirgan mamlakatimiz rahbari o'z qarorida “Yashil makon” umummilliy loyihasi doirasida Navoiy viloyatining barcha shahar va tumanlarida Alisher Navoiy hayoti va ijodiy faoliyati bilan bog'liq holda so'lim bog' va xiyobonlar, yashil hududlar tashkil qilish, Navoiy shahrida barpo etilayotgan “Yangi O'zbekiston” bog'ida ulug' shoir haykali va “Xamsa” dostonlari mavzuidagi ramziy darvozalarni o'rnatish hamda memorial muzey ochish choralarini ko'rish vazifasi qo'yilgan. Har yili alohida reja asosida ijodiy kechalar, tanlovlar, kitoblarni nashri va taqdimoti, ilmiy-adabiy anjumanlar o'tkazish, bu tadbirlarga talabalar, yosh ijodkorlar va iqtidorli o'quvchilarni jalb qilish, ularni munosib rag'batlantirish orqali Navoiy viloyati tajribasini omallashtirish aytilgan. Bular ijrosi barchamizga ulkan mas'uliyat yuklab, Hazrat o'z ijodida tarannum etgan “Xalq g'ami”ni o'z faoliyatida ustuvor tutmoq g'oyalarga hamohangdir.

Ta'kidlanganidek, ushbu maqolada hudud taraqqiyotiga turtki bergan hodisa – konchilik sanoatining o'tmish va bugungi kun voqeligidagi bir qismi va uning atrofida evrilishlariga to'xtaldik. Hatto, konchilikning “NKMK”, “Navoiy uran”, kimyo sanoatining “Navoiyazot”, qurilish materiallari tarmog'ining “Qizilqumsement”, energetikaning “Navoiy issiqlik elektr stansiyasi” kabi korxonalarida amalga oshirilgan milliard-milliard dollarlik investitsiyaviy loyihalarga to'xtalmadik. Nafaqat viloyat, balki mamlakatimiz ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rin tutayotgan “Navoiy” erkin iqtisodiy zonasi, Navoiy logistika markazi, yo'l qurilishi, aholini toza ichimlik suvi bilan ta'minlash, qishloq xo'jaligi kabi sohalaridagi islohotlar, aholining bugungi kundan roziligi va ertangi kunga mustahkam ishonchi alohida mavzu. Asosiysi, bu ishonch ulkan marralar sari qanot bo'lmoqda.

Temur ESHBOYEV
 (“Xalq so'zi”).

TIBBIYOT:
INNOVATSION YONDASHUV VA INTEGRATSIYA

Ammo, tan olish kerak, tibbiyot ta'limi bugungi kunda bir qator tizimli muammolarga duch kelmoqda. Bugungi talabga mos ta'lim standartlarining yo'qligi, bilim hamda ko'nikmalarni baholovchi shaffof tizimning shakllanmagani, amaliyot va nazariya o'rtasidagi uzviy aloqaning yetishmasligi natijasida bitiruvchilarning kasbiy tayyorgarligida jiddiy nomutanosibliklar yuzaga kelmoqda. Bu holat nafaqat tibbiy xizmat sifatini pasaytiradi, balki aholi salomatligi, sog'lom turmush tarzi va iqtisodiy barqarorlikni ham xavf ostiga qo'yadi.

Shuning uchun tibbiyot ta'limini innovatsion yondashuvlar bilan rivojlantirish, raqamlashtirish va klinik amaliyotga integratsiya qilish, xalqaro tajribalarni hisobga olgan holda modul asosida ta'lim standartlarini yangilash, talabalarining real amaliyot bilan bog'lanishiga sharoit yaratish, "Ustoz – shogird" tizimini qayta joriy etish va eng muhimi, inson kapitalini sifat jihatdan kuchaytirishga bugungi kunning ustuvor vazifasi sifatida e'tibor qaratilmoqda.

Boshqacha aytganda, davlat tomonidan berilgan keng ko'lami imkoniyatlar va moliyaviy qo'llab-quvvatlash faqat infratuzilmaviy emas, intellektual salohiyatni yangilash vositasiga aylanishi lozim. Agar ushbu imkoniyatlardan oqilona, strategik va tizimli foydalanilsa, yurtimiz tibbiyot tizimi nafaqat milliy ehtiyojlarga, balki xalqaro standartlarga ham moslashgan, raqobatbardosh, inson qadriini eng ustuvor mezon sifatida qo'llagan samarali modelga aylanishi muqarrar.

Yana bir masala, bu raqamlashtirishni strategik boshqaruv vositasi sifatida joriy etish zarurligi. Masalan, tez tibbiy yordam xizmatlari bo'yicha chaqiruvlarning 25 foizini surunkali xastaligi bo'ri fuqarolar tashkil qilayotgani aniq tahlil etildi. Ba'zi hududlarda esa shoshilinch yordam mashinalari poliklinika

vazifasini bajarayotgani achinarlidir. Bu esa tibbiyot muassasalaridagi kadrlar hamda mablag'larning noto'g'ri taqsimlanishi natijasi sifatida baholandi. Mamlakatimizda tibbiy sug'urta tizimi hanuz to'liq shakllanmagan va aholi bu tizim foydasini to'liq anglab yetgani yo'q. Prezident bu masala yuzasidan alohida fikr bildirib, mazkur tizimni amalga oshirish hamda raqamlashtirish jarayonlarini jadallashtirish zarurligini belgilab berdi.

Yig'ilishda sohaga oid yangicha yondashuvlar belgilanib, kasalliklarni oldindan bartaraf etish, tibbiyot xodimlarining bilim va ko'nikmalarini oshirish, aholining tibbiy xizmatdan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish kabi masalalar muhokama qilindi.

Alohida zikr etilgan yana bir og'riqli muammo, bu – bolalar onkogematologiyasi. Afsuski, bu sohadagi statistik ma'lumotlar juda xavotirli: bunday kasalliklarning 75 foiziga oxirgi, ya'ni kech aniqlanish bosqichlarida tashxis qo'yilmoqda. Bu esa nafaqat davolash samaradorligini pasaytiradi, balki bola hayoti uchun jiddiy xavf tug'diradi. Shu bois davlat rahbari tashabbusi bilan onkologiyada bo'lgani kabi bolalar saraton kasalliklariga qarshi besh yillik milliy dasturni ishlab chiqish bo'yicha topshiriq berildi. Mazkur dasturni moliyalashtirish uchun kamida 110 mln. dollar mablag' ajratilishi rejalashtirilgan.

Tibbiyotdagi navbatdagi muammo esa dori vositalaridan noto'g'ri va samarasiz foydalanish, xususan, dalillarga asoslangan tibbiyot

prinsiplarining to'liq joriy etilmaganligi bilan bog'liq. Rivojlangan davlatlarda tibbiy amaliyot klinik tadqiqotlar bilan tasdiqlangan, xavfsiz va samarali dori vositalari orqali amalga oshiriladi. Ammo yurtimizda dori vositalarining 42 foizi samaradorligi klinik jihatdan tasdiqlanmagan turlar hisoblanadi. Shu bois haligacha ayrim shifokorlar tomonidan tavsiya etilayotgan samarasiz yoki xavfsizligi noma'lum bo'lgan dori vositalari aholi orasida

Ta'kidlash joizki, sog'liqni saqlash sohasida amalga oshirilayotgan keng ko'lami islohotlar nafaqat tibbiy xizmat ko'rsatish tizimini, balki sohadagi ta'lim sifati va kadrlar salohiyatini tubdan takomillashtirishni ham talab etmoqda. Yig'ilishda ushbu masala alohida e'tibor markazida bo'ldi. Davlat rahbari aytganidek, sifatli kadrlarsiz tibbiyotdagi har qanday moliyalashtirish va infratuzilma islohotlari o'zini

qolmoqda.

Shu maqsadda davlat rahbari tashabbusi bilan Tibbiyot sohasini baholash milliy markazini tashkil etish vazifasi belgilandi. Ushbu markaz nafaqat tibbiyot oliygozlari va texnikum bitiruvchilarining bilim-ko'nikmalarini zamonaviy diagnostika hamda davolash standartlari asosida baholaydi, balki ishlab yurgan shifokor va hamshiralarning malaka darajasini ham to'liq qayta baholashga mas'ul bo'ladi. Bu sohadagi kadrlarning bilim salohiyatini real baholash, o'z vaqtida qayta tayyorlash orqali sifatni kafolatlashga xizmat qiladi.

Darvoqe, davlat va xususiy tibbiy muassasalar ham endi akkreditatsiya jarayonidan o'tadi. Bu orqali barcha tibbiyot subyektlarining faoliyati belgilangan milliy standartlar va tibbiy etika mezonlari asosida baholanadi. Tibbiyot xodimlarining malakasini oshirish vazifasi esa oliy ta'lim muassasalari, ixtisoslashtirilgan tibbiyot markazlari va viloyat tibbiyot muassasalari o'rtasida taqsimlanadi. Bu tizim markazlashuvdan chiqib, hududiy mustaqillik hamda amaliyotga yaqinlashish tamoyillariga asoslanadi.

Yangi tizimning yana bir muhim jihati – dual ta'lim modelini to'liq joriy etish. Ya'ni klinikalar to'g'ridan-to'g'ri tibbiyot oliygozlari tasarrufiga o'tkazilib, ularga moliyaviy mustaqillik beriladi. Bu ta'lim va amaliyot uyg'unligini ta'minlaydi, talabalarni bozor talablariga mos holda tayyorlash, real hayot sharoitidagi muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi.

Umuman, tibbiyot ta'limida sifati kafolatlangan, jamiyat ehtiyojlariga javob beradigan kadrlar tayyorlash – milliy sog'liqni saqlash tizimining barqaror va raqobatbardosh kelajigini belgilaydi. Bu esa uzoq muddatli istiqbolida, aholining hayot sifati va davlatning ijtimoiy barqarorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shuhrat BOYMURODOV,
Toshkent davlat tibbiyot universiteti rektori.

HAR BIR QADAM MANGULIKKA DAXLDOR

Tinchlikning qadriga yetish, asrash – muqaddas burch. Xotira esa ana shu oliy ne'mat uchun kurashgan, yoshligi, umrini Vatan himoyasi uchun baxshida etgan yurt o'g'lonlarini yodga olishdir.

Aks sado

Har gal Ikkinchi jahon urushi yoki mustaqillik yillarida yurtimiz sarhadlarini qo'riqlash uchun jonini fido etgan yurtdoshlarimiz haqida gap ketganda, farzandini urushga kuzatib to'n tishlatib qolgan onalar, shahid ketgan o'g'lining omon qaytishiga umrining so'nggi kunigacha ishonib, darvozadan ko'zini uzmay so'nggi nafasigacha yo'l qaragan bobo-buvilar, chimidilgi yig'ilmay qolgan kelinchaklar, ota didoriga zor go'daklar ko'z o'ngimizda gavdalanadi. "Hamma narsa front uchun", deb kunu tun ter to'kkan, jo'jabirday jon bo'shida, urush kechayotgan hududlardan evakuatsiya qilingan boshqa millat vakillarining 250 ming bolasini o'z farzandidek bag'riga olgan yurtdoshlarimiz va yurt sarhadlarida jon bergan alp o'g'lonlarimiz

ko'z o'ngimizdan o'tadi.

Bu yil ham 9-may arafasida urush faxriylari, front o'ldiri mehnat qilgan yurtdoshlarimizga alohida hurmat-e'tibor ko'rsatildi. Yuz bilan yuzlashgan, bir asrdan ziyod umrguzaronlik baxtiga erishgan bobolarimizdan yurtimizda tinchlik barqaror, xalqimizning hayoti yanada farovon bo'lishi uchun duolar olindi.

"Ikkinchi jahon urushida qozoniigan g'alabaniing 80 yilligi hamda Xotira va Qadrlash kuniga tayyorgarlik ko'rish va munosib nishonlash to'g'risida"gi Prezident qaroriga asosan, bu yilgi bayram "Vatan ravnaqi, tinchligi va himoyasi yo'lidagi qahramonlik unutilmaydi" shiori ostida o'tkazildi. Bunda Vatan tinchligi, taraqqiyoti yo'lidagi har bir ezuq qadam mangulikka daxldor, u hech qachon unutilmaydi, degan fikr mujassam. Shu ma'noda Prezidentimiz tashabbusi bilan "Millat fidoyilari" xiyobonining

bunyod qilinishi mamlakatimizda inson qadri ulug' ekanligini yana bir bor amalda namoyon etdi.

Ushbu xiyobon mustaqillik yillarida mamlakatimiz himoyasi yo'lida halok bo'lgan harbiy xizmatchilar va huquq-tartibot idoralari xodimlarining xotirasiga uchun barpo etildi. Mazkur xiyobon yoshidan, kasbidan qat'i nazar, insonga katta ma'naviy saboq beradi.

Bu yerda bo'lganingizda "Vatan senga nima qilib berganligini so'rama, oldin o'zingdan, sen o'zing Vatanga nima qilib berganligini so'ra", degan savolni o'zingizga qayta-qayta beraverasiz. Yuragingizda ona Vatanni himoya etish, har tomonlama mustahkam va qudratli bo'lishga hissa qo'shish niyati, vatanparvarlik tuyg'usi jo'sh uradi. Zero, bu ulug' tuyg'u hayotimizning asosi. Chunki vatanparvarliksiz bunyodkorlik ham, taraqqiyot ham bo'lmaydi.

Komila KAROMOVA,
Respublika Ma'naviyat va ma'rifat
markazi Qashqadaryo viloyati bo'limi
rahbari, senator.

REKLAMA

O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN'ATI INSTITUTI

quyidagi kafedralar bo'yicha lavozimlarga tanlov e'lon qiladi:

- Estrada xonandaligi kafedrası — dotsent (2), professor (1);
- Estrada cholg'ularida ijrochilik kafedrası — katta o'qituvchi (1), dotsent (2);
- Estrada ijrochiligi pedagoglari tayyorlash kafedrası — dotsent (1);
- Kompozitorlik va aranjirovka kafedrası — dotsent (1);
- Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar kafedrası — katta o'qituvchi (2);
- Estrada orkestri dirijyorligi kafedrası — katta o'qituvchi (1);
- Musiqiy ovoz rejissyorligi kafedrası — kafedra mudiri;
- Fakultetlararo fortepiano ijrochiligi kafedrası — o'qituvchi (1), katta o'qituvchi (1);
- O'zbek tili, sport va ijtimoiy fanlar kafedrası — o'qituvchi (1), katta o'qituvchi (1).

Tanlovda ishtirok etish uchun da'vogarlar quyidagi hujjatlarni taqdim etishlari lozim:

- rektor nomiga ariza;
- xodimlar shaxsiy varaqasi;
- oliy ma'lumoti, ilmiy darajasi, ilmiy unvoni haqida diplom va attestatlarning nusxalari;
- o'quv-uslubiy, ilmiy tadqiqot va ilmiy-ijodiy ishlari ro'yxati;
- mutaxassislik bo'yicha oxirgi uch o'quv yilida malaka oshirganligi to'g'risidagi guvohnoma va sertifikatlar nusxasi.

Arizalar e'lon chiqqan kundan boshlab bir oy muddat ichida Botir Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati institutining xodimlar bo'limi tomonidan qabul qilinadi.

Manzil: Toshkent shahri, Shayxuntohur tumani, Botir Zokirov ko'chasi, 1-uy. O'ZDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti.

Telefonlar: 97-139-35-25, 90-823-31-80.

Tahririyat pochtasidan

HUQUQBUZARLARGA
CHORA KO'RILDI

"Xalq so'zi" gazetasi shu yil 2-aprel kungi 67-sonida chop etilgan "Egasiz qolgan o'rmon yerlari talon-toroj qilinmoqda" sarlavhali maqola yuzasidan Qashqadaryo viloyati hokimligidan javob xati oldik.

Eslatib o'tamiz, bir guruh fuqarolar murojaatlari asosida tayyorlangan mazkur maqolada muxbirimiz Jahongir Boymurodov Qashqadaryo viloyatining Ko'kdala tumanida "Qumdaryo" davlat o'rmon xo'jaligiga tegishli bo'lgan yerlar noqonuniy egallab olinayotgani va uy-joylar barpo etilayotgani haqida aytilgan edi.

5-may kuni tahririyatga yo'llangan xatda viloyat hokimi o'rinbosari M. Azizov Kadastr agentligining Qashqadaryo viloyati boshqarmasi Ko'kdala tumani bo'limi tomonidan "Qumdaryo" davlat o'rmon xo'jaligiga ajratilgan yer maydonlarida xatlov ishlari amalga oshirilganini ma'lum qilgan.

Xatda aytilishicha, o'rganish davomida "Qumdaryo" davlat o'rmon xo'jaligiga tegishli 77,5 gektar yer maydoni 72 nafar fuqaro tomonidan o'zboshimchalik bilan egallanib, qurilish ishlari amalga oshirilgani va noqonuniy ravishda foydalanib kelinayotgani aniqlangan.

Jumladan, 69 nafar fuqaro tomonidan jami 34 gektar yer maydonida noqonuniy ravishda uy-joy va boshqa yordamchi binolar qurilgan. Ularga nisbatan Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning 60-moddasi 3-qismiga asosan jarima jazosi qo'llanib, fuqarolik ishlari bo'yicha Chiroqchi tumanlararo sudi tomonidan qanoatlantirilgan.

Shuningdek, 3 nafar fuqaro tomonidan 43,5 gektar yer maydoni o'zboshimchalik bilan egallab olindi, turi qishloq xo'jaligi ekinlari yetishtirib kelingani aniqlangan. Shundan 3,5 gektar yer maydonidan tomorqa sifatida foydalanib kelgan 2 nafar fuqaroga nisbatan Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning 60-moddasi 2-qismiga asosan jarima jazosi qo'llanib, fuqarolik ishlari bo'yicha Chiroqchi tumanlararo sudi tomonidan qanoatlantirilgan. Bir nafar fuqaro esa 40 gektar yer maydonini noqonuniy egallash yo'li bilan sodir etgan huquqbuzarligini ixtiyoriy ravishda bartaraf etgan.

"Xalq so'zi".

Shaxmat: yoshlarimiz
turnirda 1-o'rinni
qo'lga kiritdi

Qozog'istonda 8 – 14 yoshli bolalar o'rtasida "Aralbay Muhambetov – 2025" xotira musobaqasi tashkil etildi.

Mazkur bellashuvda O'zbekiston terma jamoasi yakuniy hisobda 1-o'rinni qo'lga kiritdi. Shveysariya tizimi asosida standart yo'nalishda o'tkazilgan 9 turlik musobaqa yakunlariga ko'ra mamlakatimiz vakili Jahongir Nasimov 8 yoshgacha bo'lganlar toifasida 1-o'rinni egallab, reytingiga 60 ochko qo'shib oldi.

Bundan tashqari, Abdulboriy Abduvaliyev 14 yoshgacha bo'lganlar orasida 2-o'rinni, Nilufar Mahmudova 12 yoshgacha, Nigina Xudoyberdiyeva esa 18 yoshgacha bo'lgan qizlar toifasida 3-o'rinni band etdi.

Taekvondo WT:
Sultonbek Nabiyeu –
champion!

Ayni kunlarda BAAning Fujayra shahri taekvondo WT bo'yicha kadetlar o'rtasidagi jahon chempionatiga mezbonlik qilmoqda.

Musobaqaning ilk kunida hamyurtimiz Sultonbek Nabiyeu 37 kilogrammgacha vazn toifasida kechgan baharlarda barcha raqibini mag'lub etib, jahon chempioni bo'ldi.

Eslatib o'tamiz, iqtidorli hamyurtimiz final jangida serbiyalik raqibidan ustun keldi.

Baydarka va kanoeda
eshkak eshish:
O'zbekiston terma
jamoasida 6 ta medal

8 – 10-may kunlari Xitoyning Nanchang shahrida baydarka va kanoeda eshkak eshish bo'yicha Osiyo chempionati musobaqalari bo'lib o'tdi.

Unda O'zbekiston terma jamoasi uchtdan kumush ("S2" 1000 metr: Muhammadali Mirismanov, Diyorbek Mamatqulov, "S1" 500 metr: Muhammadali Mirismanov, "K1" 500 metr: Arina Tanatmisheva) hamda bronza

("S2" 500 metr: Kamoliddin Rahmatullayev, Azimjon Soliboldiyev, "K1" 1000 metr: Olesksandr Zarubin, "S2x" 500 metr (miks): Kamoliddin Rahmatullayev, Zarina Rustamova) medallariga sazovor bo'ldi.

Qilichbozlik:
vakilimiz bronza medali
sohibi

Kolumbiyaning Bogota shahrida qilichbozlikning shpaga yo'nalishi bo'yicha Gran-pri turniri bo'lib o'tdi.

Quvonarli, unda O'zbekiston terma jamoasi a'zosi Vadim Anoxin bronza medalni qo'lga kiritdi. Hamyurtimiz saralash bosqichida Isroil, Gonkong, Italiya, Chexiya vakillarini

mag'lubiyatga uchratdi. Biroq yarimfinalda qozog'istonlik Ruslan Kurbanovga 14:15 hisobida imkoniyatni boy berdi va musobaqani uchinchi o'rin bilan yakunladi.

"Xalq so'zi".

O'zbekiston davlat drama teatrida yozuvchi Said Ahmadning "Ufq" asari asosida sahnalashtirilgan spektaklning premyerasi bo'lib o'tdi.

Xalq so'zi

Narodnoe slovo

MUASSISLAR:
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi
Qonunchilik palatasi Kengashi
O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi
Senati Kengashi

Bosh muharrir O'tkir RAHMAT

2020-yil 25-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0001-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr indeksi — 229. Buyurtma G-242. 15 407 nusxada bosildi. Hajmi — 2 tabog. Ofset usulida bosilgan. Qog'oz bichimi A-2. Bahosi kelishilgan narxda.

Gazetamiz haqidagi ma'lumotlarni yuklab olish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling.

TELEFONLAR:
Devonxona 71-259-74-51; kotibiyat 71-259-74-53;
e'lonlar 71-259-74-55.

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqzir qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Gazeta tahririyat kompyuter markazida teriladi hamda operator A. Ismailov tomonidan sahifalandi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifati chop etilishiga "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi mas'ul.
Bosmaxona telefoni: 71-233-11-07.

MANZILIMIZ:
100066,
Toshkent shahri,
Islom Karimov ko'chasi, 55-uy.
Navbatchi muharrir F. Bozorov.
Musahhih Sh. Mashrabboev.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi. Korxona manzili:
Buyuk Turon ko'chasi, 41. O'ZA yakuni — 21.00 Topshirildi — 02.05 1 2 3 4 5 6